

CENTRALE STEMOPNEMING

*ONZE ERVARINGEN IN NOVEMBER EN MAART
EN EEN VOORUITBLIK NAAR 27 MEI*

Gerda Udema & Annoeska Huisman

2 DAGEN IN TWEE MINUTEN

(de opbouw, het brengen van de stembussen en het tellen)

[Link naar timelaps](#)

DE CIJFERS (STAD GRONINGEN)

HERINDELINGSVERKIEZING

- 189.848 kiesgerechtigden
- 83.343 uitgebrachte stemmen
- 154 stembureaus
- 170 stembussen

PROVINCIALE STATEN EN WATERSCHAPPEN

- 177.624 + 196.442 kiesgerechtigden
- 102.715 + 100.222 uitgebrachte stemmen
- 150 stembureaus
- 300 stembussen

WAAR TE BEGINNEN?

Een goede locatie met ruimte voor:

- ✓ Genoeg teltafels op genoeg oppervlakte (looppaden stembussen)
- ✓ OSV invoer vlakbij (i.v.m. af te leggen afstanden processen-verbaal)
- ✓ Een hapje en een drankje
- ✓ In- en uitrijden van vrachtwagens (grote plus!)
- ✓ Aparte ruimte voor het gemeentelijk stembureau, gasten en projectorganisatie

Het benaderen van tellers, telleiders en invoerders OSV:

- ✓ Via studieverenigingen en specifieke opleidingen (Facebook)

Zorg voor rust en overzicht:

- ✓ Structuur op de vloer
- ✓ Elkaar aanspreken op handhaving stilte
- ✓ Ieders rol is zichtbaar door de kleur van de kleding
- ✓ Vaste tafelindeling
- ✓ De vloerbedekking dempt het geluid
- ✓ Opvang gasten en pers

CONTROLEUR	
STEMBUSRUNNER	
PV RUNNER	
ADMINISTRATEUR	
TELLEIDER	
TELLER	
ORGANISATIE	
BEZOEKER	

INSTRUCTIEFILM

(deze ontvangen medewerkers CSO vooraf)

[Link naar instructiefilm](#)

GELEERDE LESSEN

- Veel afmeldingen door vroege start. Bij ‘invoer OSV’ (start 9:15) hadden we nauwelijks afmeldingen, bij de tellers en telleiders (start 7:30) wel. Zorg dus voor reserves (15%-20%) of begin later 😊
- De deelnemers van de teltafels blijven maximaal 6 uur ‘fris’ (met iedere keer pauze na het tellen van één stembus)
- Controleurs hebben meest cruciale rol, ze helpen de teltafels opstarten, moeten het proces heel goed weten en moeten allen dezelfde werkwijze uitdragen. Zij worden als eerste geroepen als er ergens een verschil is geconstateerd en kunnen deze mogelijk al oplossen/helpen verklaren aan de tafel.

NOG MEER GELEERD...

- Proces op de stemavond: het ophalen PV en iPad gaat nu via ophaalcontroleurs (ieder 'heeft' 4 stembureaus), dit bevordert het netjes inpakken (juiste manier en juiste dingen)
- Teltafels nummeren en vaste tafels per controleur, ze houden per tafel een logboek bij (netheid stembus, netheid PV, kwaliteit etc)
- Teltijd per bus → grootte van de bus heeft weinig invloed op doorlooptijd, de meeste tijd zit in het invullen van het PV (teltijd is gemiddeld 1,25 uur)
- Begin en eindig met 'kleine' bussen
- Studenten kunnen slecht (op) tellen
- Alle controleurs moeten echt alles weer controleren wat de telleiders doen

HERTELLEN I

In Groningen leken we af te stevenen op een hertelling voor de hele provincie:

- Er waren geen onregelmatigheden, niet in PV's ook niet bij naspeuring
- Geen misstanden, er was geen indicatie dat stembureaus verzuimd hebben
- Geen fouten gerapporteerd via de PV's

Gezien bovenstaande zaken was er geen invloed op de zetelverdeling, dat kan alleen als er bij de eerste drie punten bevestigend is geantwoord, maar....

HERTELLEN II

De PvdD miste 36 stemmen voor een extra zetel, samen met de PVV werden er moties ingediend om te hertellen. Argumenten: mensen maken fouten, er is 'experimenteel' geteld, stembureauleden weten niet wat geldig of ongeldig is

Deze argumenten hebben we kunnen weerleggen:

- Door het centraal tellen passen we bij alles het '4 tot soms 8 ogen principe' toe
- Juist deze keer hebben we de voorzitters, telleiders en controleurs weer extra getraind op het herkennen van geldige en ongeldige stembiljetten

Uiteindelijk heeft Provinciale Staten na stemming besloten dat er (gelukkig) geen hertelling aan de orde is

Herindelingsverkiezing (totaal +/- 375):

- 50 telleiders (+ 4 reserves)
- 200 tellers (+ 16 reserves)
- 25 controleurs
- 48 invoerders OSV
- 25 organisatie
- 6 gemeentelijk stembureau
- 10 logistiek medewerkers
- 30-40 gasten

Provinciale Staten en waterschappen (totaal +/- 450):

- 65 telleiders (+ 4 reserves)
- 250 tellers (+ 10 reserves)
- 23 controleurs + 3 hoofdcontroleurs
- 64 invoerders OSV
- 25 organisatie
- 6 gemeentelijk stembureau
- 15 logistiek medewerkers
- 1 à 2 gasten

Telleiders (studenten):

- Training van 1 uur 1 á 2 weken vooraf, vergoeding (teldag + training) € 115,-

Controleurs teltafels (ervaren voorzitters)

- Training van 1 uur 1 á 2 weken vooraf, vergoeding voor niet-ambtenaren (teldag + training) € 115,-

Sleutelfuncties (ambtenaren)

- Briefing in de telhal week vooraf (1 uur):
Coördinatie telhal, coördinatie ontvangstbalie & logistiek OSV

Tellers, invoerders, runners, administratie, gastvrouwen (studenten)

- Geen training, alleen de film en een taakkaart en voor vragen doorverwezen naar de coördinatie, vergoeding : € 100,- voor niet ambtenaren

Tijdbesteding

- 2 personen 32 uur in aanloop – 5-6 weken
- De CSO dag 10 uur (november) 12 uur (maart)

Kosten

- Huur locatie + inrichting
- Catering
- Extra kosten stadsbeheer i.v.m. vervoer stembussen

CONCLUSIES

Het centraal tellen draagt bij aan 'de beeldvorming' van een verkiezing:

- ✓ het brengt transparantie
- ✓ door de inzet van burgers kunnen we laten zien dat we een 'open' proces hebben
- ✓ minder fouten door het inbrengen van een frisse ploeg
- ✓ nog meer getrainde ogen die naar stappen in een proces kijken

Vragen?

Mail ons:

verkiezingen.centraaltellen@ groningen.nl